

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden. cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általánosok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adhatók vissza.	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, azt. István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr Nyilttér soroskint 50 kr. Többzetési hirdetéseknek engedmény
--	--	---	---	---

Kétszinű egyházpolitika.

Ugy látszik, hogy az egyházpolitikai javaslatokból már csak a vallás szabad gyakorlatáról szóló fog a főrendiház elé kerülni. Ez az a törvényjavaslat, a melyre nézve a szabadelvű párt és a kormány folyton a legkétszinűbb álláspontot foglalta el. Mi szívesen elfogadjuk azt a verziót, hogy a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény csak a keresztény felekezetek szabad vallás-gyakorlatára alkalmaztatik. Szívesen tesszük fel a kormányról, — ha úgy akarja — hogy az elismert *felekezetek* alatt csak keresztény felekezeteket akar érteni. Mi ezen felfogás megerősítésére tudunk is nyomatékos okokat felmutatni, sőt azt tartjuk, hogy a *törvényjavaslat csak is így volna helyesen magyarázható.*

Maga a kormány és a szabadelvű párt is ezen felfogást látszik sajátjává tenni, a midőn azzal indokolja az izraelita recepcionális törvényben a keresztény felekezetekből a zsidó vallásra és viszont való áttérés iránti különleges intézkedés szükségességét; vagy a midőn ez érdekében a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényben külön intézkedést lát szükségesnek, mintegy kifejezőleg arra nézve, hogy minden más nem keresztény hitvallás kizárásával csakis az izraelitáknak adassék meg az ebbeli törvényes szabadság.

De bármilyen plauzibilis legyen mindez, a szabadelvű párt és kormánya nem mindig és nem mindenkor nyilatkozott így, sőt részint már maga is másképp magyarázta a törvényt a főrendiházban és annak bizottságában, részint arra utalt, hogy egy evvel tökéletesen ellenkező magyarázat lesz abba jövőre beleintérelhető.

Ezért mondjuk, hogy a kormány kétszinű állásfoglalása ezen törvény elvével szemben a kellő őszinteség hiányában a

taktikázás jellegét viseli. és ezért kérdezzük: helyes-e és igazolható-e egy törvényt úgy szerkeszteni és úgy indokolni, *hogy abból már akkor is, mikor alkotatik, mást lehessen ki vagy belemagyarázni, mint a mit az általadni vélünk?*

Valahányszor pedig megkíséreltetett, akár ezen törvényjavaslatban, akár a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslatban azon felfogásnak, mely szerint *felekezetek alatt csak keresztény felekezetek értetnek*, megfelelő és világos kifejezést adni: az mindenkor a kormány leghatározottabb ellenzésével találkozott, — a mint azt a köz naplója és az ott elmondottak bizonyítják.

És ugyan ez a kétszinűség nyilvánul a gyakorlás módját illetően is!

Majd azt állítják, és a mellett száll sikra a szabadelvű főrendiházi bizottság, hogy a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslat 1. és 2. szakasza *dietae conclusum* és hogy azon a főrendiház nem változtathat, és ezen felfogást erőszakolja a főrendiházra. — majd meglegujabban maga kívánja ezen első és második szakaszt a főrendiházban módosíttatni, és a maga elméletét úgy látszik oda magyarázza, hogy a kormánynak és a képviselőháznak minden szabad, hogy azt a conclusum dietale nem feshélyezi, a főrendiházzal szemben pedig csak akkor feshélyezi, ha az a szabadelvű pártnak és kormányának tetszésére van. Különbent ez az egész conclusum dietale elméletet a maga értékében a „Nemzeti Ujság“ május 28. száma kellőleg méltatta.

A szabadelvű párt és annak kormánya egyházpolitikai küzdelmei által, úgy látszik, oda ragadtatta magát, hogy alkotmányos formákat, az alkotmányos és parlamenti szabadság biztosítékait és alapelveit politikai céljainak feláldozza.

„A dualizmus veszedelme.“

(b. f.) Ausztriában válság van. Azon tárgyalások, melyeket az osztrák vezérpolitikusok szombat estig folytattak az iránt, hogy a cillei szlovén gimnázium miatt esztét vesztett balpártot, valamint a gimnázium felállításához szigoruan ragaszkodó konzervatívok némi engedékenységre bírják, nem vezettek eredményre. Nem tudta a válságot elodázni a lengyel klub azon határozata sem, hogy ők a cillei gimnázium kérdésében tartózkodni fognak a szavazástól, mert az egyesült német balpárt szombaton délután határozatilag kimondta, hogy kilép a koalícióból. Ezzel szerintünk, meg van pecsételve az osztrák reichsrath eddigi többségének s az ezen többségből kikerült Windisch-Graetz-kormánynak sorsa. Az is nyilvánvalóvá vált a válság eddigi tüneteiből, hogy a válságot az egyesült német balpárt okozta. Ez a párt, a mióta koalícióra lépett a konzervatívokkal és a lengyelekkel, döntő befolyást követelt magának az osztrák államügyek vezetésében. A saját és csakis a saját programját akarta föltétlen uralomra emelni a reichsrathban és a császárságban, szándékosan megfeledkezve a koalíció azon alapelvéről, mely szerint a többséget alkotó három nagy párt programpontjai lehetőleg keresztül viendő az, a mi nem ütközik a másik két koalált párt sarkalatos elveibe. Épen ezért boszankodva látták, hogy a konzervatív Hohenwart gróf és a lengyelek féltékenyen megóvták befolyásukat a kormánnyra — hinc iliae lacrimae! A cillei tétel meg a választási reformjavaslat nem okai, csak megindító a válságnak. A német-liberális párt csalódott, el van keseredve, mert nem jutott egyed-

uralomra. Helyzete ugy a reichsrathban, mint a választók előtt erősen megingott, a katolikusok és ezektől elkülönítve az antiszemita egyre elhódítják a kerületeiket: Innen erednek azok a veszkialtások, melyek most hallatszanak a liberális táborból.

A válság tulajdonképen az osztrákok belügye volna, melyet maguk közt kellene elintézniök, ha nem vitt volna bele az erkölcsi és hatalmi tönk szélére jutott német balpárt olyan kérdést, mely egy kissé bennünket is érdekel.

A dualizmus veszélyben van! Kiáltják ezek az urak, a kik épen ugy állanak a nemzetközi zsidó szellem befolyása alatt, mint a mi drágalátos magyar liberálisaink. De ki veszélyezteti a dualizmust? A konzervatív Hohenwart és hívei vagy a lengyelek? Ez — zsidó jargonban beszélve — buta elméből származott buta állítás. De mi ismerjük ezen veszkialtás indító okát. Az osztrák liberálisok magukban véve sokkal gyöngébbek, mintsem a maguk emberségükből boldogulni tudnának s minthogy eredeti céljuk ugyanaz, mint a magyar cinkos társaiké, t. i. irtó háboru a katolikusok, a konzervatívok, a dinasztikus eszme ellen: ugyanolyan hazug jelszót kellett kitalálniok, mint a milyent kitalált a magyar liberális párt, mikor csávéba került. A magyar liberálisok azt

mondták, hogy ők »a kiegyezés egyetlen megbízható oszlopa.« az osztrák liberálisok variálják ezt és azt mondják: *veszélyben a dualizmus.* Mindkét jelszó egyet jelent s mindkettő a katolikusok ellen irányul.

De mást is céloztak a fifikus osztrák liberálisok, mikor kiadták ezt a jelszavukat: meg akarták vele nyerni magyar elvtársaik támogatását.

Még igen élénken emlékszünk mindnyájan azon időkre, mikor a magyar zsidó-sajó mintegy adott kommandóra hevesen tiltakozott azon osztrák zsidólapok eljárása ellen, a melyek osztrák szempontból ítélték meg a magyar politikát. Az egyházpolitika felvétele óta feltűnő fordulat állott be. Azóta megható egyetértés létezik a lajtán inneni és tuli zsidó-sajó között és Wekerle Sándor és Bánffy báró nagy hasznát látták annak, hogy a bécsi zsidólapok támogatják. Ez különösen akkor volt, mikor a magyar liberálisok ügye feltűnően rosszul állott, a válságok idejében. Most az osztrák németliberálisokat fenyegeti veszély s ime, a budapesti zsidósajó szivességet szivességgel viszonz és hatalmas pártfogásába veszi azon osztrákokat, kiket még néhány év előtt ádáz dühvel üldözött, a sovinszta, a schulvereinos német liberálisokat. A sugalmazásait egyenesen a kormánytól nyerő „Po-

litikai Hetiszemle“ szerkesztője a zsidó Székely Sámuel lapja legutóbbi számában cikkezve az osztrák válságról, azt a hazugságot mondja, hogy a Hohenwart gróf vezetése alatt álló konzervatív-katolikus ellenségei a — dualizmusnak, határozottan felszótítja a magyar sajtót és közvéleményt (a »zsidó« jelzöt kifejejtette) arra, hogy »érthetően és hangosan kifejezést adjon az osztrák viszonyok alakulása miatti elégtelenségének.«

A következtetések, melyeket ebből a tényből vonni lehet, igen világosak: Az osztrák magyarfaló liberálisok beavatkozása a magyar véderővitába *illetéktelen* volt, a magyar egyházpolitikába *illetékes*, míg az osztrák katolikus sajtó hozzászólását ugyan csak a magyar egyházpolitikához *illetéktelennel* jelentette ki a budapesti zsidó sajtó. A magyar zsidó sajtó beavatkozása az osztrák belügyekbe, a liberálisok érdekében, minden esetre *illetékes*. A legkülönösebb pedig az, hogy ugyan az a zsidó sajtó, a mely itthon a dualizmusfaló függetlenségekkel kacérkodik, Ausztriával szemben kijátszsa magát a dualizmus védőjére. Vajjon meddig tart még ez az infámis játék?

... Valóban isteneknek való látvány volna, mint menti meg Bánffy báró az osztrák liberálisokat és a dualizmust!

TÁRCA.

A csodakenet . . .

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája. —

Hogy az olvasót megmentssem a csalódástól, sietek megjegyezni, hogy a szóbanforgó csodakenet gyógyszerárban nem kapható; ott legfeljebb ellen-szerét árulják, de ezt sem a kenet minden faja ellen. Mäskülömben sebeket gyógyít, sebeket fakaszt, tehát két fajtát különböztethetjük meg, melyek csak annyiban hasonlítanak egymáshoz, hogy mindegyikkel „puhítani“ lehet. Hatásuk biztos; utóhatásuk sokszor kellemetlen. Ize, szaga egyiknek sincs. Tapintása mindig könnyeket csal az ember szemébe. A könyvek közt csak egy kis különbség létezik s ez az, hogy e könyvek vagy öröm, vagy fájdalomkönyvek. A bánat könnyei csak annyit használnak, mint eső után a köpönyeg. Megjegyzendő, hogy e bánatkönyvek rendező körülmények között a kenő s puhító, nem pedig a kent s puhított szemében veszik eredetüket. Ez utóbbi tünemény azon fizikai axiómában alapul: minden hatás visszahatást szül, a mi populáris kifejezésben körülbelül annyit tesz, minden botnak két vége van. Ilyen csodás tulajdonságok mellett még csodálatosabb, hogy gyárítására s kizárólagos használatára, még ki sem kért patentot. Lépések azonban már történtek az ügyben. A zsidók és választási elnökök a folytonos gyakorlat szentesítő voltára hivatkozva, mint hírlik, nemskora kérték fogják a csodakenet két fajanak: a péznök és botnak kizárólagos használatát.

A csodakenet történeti fejlődését kimutatni elég nehéz dolog, a mennyiben nem papiruszra, kutyabőrre, pergamentre stb., hanem az ember hátára irták s írják, illetőleg markába nyomták s nyomják most is, honnan kiolvasni igen bajos, sőt bizonyos idő múltán teljesen lehetetlen. Annyi bizonyos, hogy Homeros tanúsága szerint és ebben hitelt adhatunk neki, már az olympusi istenek is alkalmazták, ha a

halandók sorsának intézésében egy kis nézeteltérés merült fel közöttük és ezt kellett „alkotmányos presszióval“ elsimítani. A példa ragad. Nemsokára az emberek is hatásosabbnak találták a bizonyítás e módját s Trója alatt olyan csetepatét cselekedtek meg, hogy a dolgukba avatkozó hadistent is véresre verték. Az istenek okultak elrakott társuk példáján s „lemondták a kormányról“. Ez persze kinek tetszett, kinek nem. A XIX. század fővilágosult olvasója ne ütközött meg kérem o hallatlan barbárságon, t. i. hogyan mernek az emberek kétféleképen gondolkodni, vagy hogy egyáltalában véve, hogyan mernek maguk gondolkodni. E szánó mosolyunkra érdemes korembereink mentésére megfigyendezőnek tartom, hogy akkor még nem volt csinált közvélemény s eladó elv, mint manapság s így hazaárulók sem lehettek az ellenkező elvek vallói. Ma már sokkal boldogabbak vagyunk e tekintetben. Kis ambícióval, teszem némi rugaszkodással kath. hitelveihez, könnyen lehet valaki hazaáruló, mi utóvégre a mai reklámvilágban nem épen megvetendő dolog. Elég az hozzá, hogy ilyenek már akkor is voltak, csak-hogy — mint megjegyzem — nem hazaárulóknak, hanem csak reakcionáriusoknak (az ilyfajta madarak nálunk a „Szent Öreg“ fának bevándorlása után kivesztek) hívták őket. Férfi, asszony egyenesen voltak köztük. A haragossági fokozat szerint osztályozva őket mind a férfiak, mind az asszonyok között egy osztály tűnt ki különösen, t. i. azok, kiknek nejét, illetőleg férjét rabolta, azaz hódította el egyik-másik isten, vagy istenasszony. De ez még semmi. A mi különösen fáj, az az volt, hogy ha az ilyen pörül járt férj vissza merete kérti élete párját, még alaposan helyben is hagyta olympusi vetélytársa, vagy jó kedvében, ha a rendesnél többet veti be a nektárból, legfeljebb azt a kárpótlást adta meg neki, hogy asszonyát csilagzat képeben felszögezte az égboltra, hogy esténként órákosszat gyönyörködhessek benne, de azért még sem adta vissza. Ezekután érthető a visszahatás erőssége.

Alapos reformálás volt a jelszó. Természetesen az „enyém és tied“ közti különbségen kezdtek. Ezt előbb csak egy törvény szabályozta: „A ki birja, marja“. Tehát a fejfel való spekuláció és az ököllal való machináció nagy, szinte korlátlan térségen mozoghatott. Bezzeg másképp lett most. Ünnepelesen kidoboltatták! „A ki csalással, lopással, rablással és főleg kopasztással és nyuzással károsítja a megbertársát, rajtakapatas esetén orránál fogva megszer a város körül vezettetik“.

„Vala pedig azon időben — írja ez eddig még meg nem jelent művében Herodotos — az emberiségnek egy faja, mely mellékfoglalkozásként „ludtollósított“ tyunktollal s „prémiesített“ nyulbőrrel járta be a világot, főfoglalkozása természetesen a kopasztás és nyuzás vala emberről, állatról egyaránt. A hová ő maga be nem hatolt, elvitte szagát a boras, anster, zephír“.

Igy érthető ama párját ritkító eset, hogy már másnap a törvény kihirdetése után légiók vándoroltak a város körül. Kiki a fontemlített emberek közül egyet orron fogva. S ezután így ment ez jó darabig, mivel ők nem akartak megjavulni, az emberiség másik faja meg nem akart az üdvösnek bizonyult törvényből engedni. Minthogy pedig ilyen megjárult sokszor esett egyre-egyre, kezdtek orraik megnyulni, lábáik elikesedni — és helyzetök tarthatatlanná lenni. Ha még hozzávesszük, hogy azon időben még liberális sajtó sem volt, melyivel világá meg kürtölhették volna azon barbárok embertelenségét, kiknél büntetlenül csalni, lopni nem lehet, előtünk áll a helyzet egész sivárságában.

Nagy követséget indítottak utnak az Olympusra, hogy visszajárják, ha így nem megy, visszaordítják az istenek uralmát, hiszen köztük a tolvajoknak is meg volt a patrónusuk. Midőn kéréseikkel mire sem mentek, alkudozásra, fogták a dolgot. Igérték, hogy ennyi és ennyi százalékkal olcsóbban szállítják a nektárt és ambróziát, közvéleményt csinálnak mellettök, mely újra népszerűvé tegye kormány-

Az állami anyakönyvvezetés.

(e) Ujra és újra kell szólnunk a szerenéslen állami anyakönyvvezetéséről, mert minél inkább közeledik életbeléptetése napja, annál több hiba, zűrzavar és egyéb aggasztó tünet merül fel körülötte. De szólnak helyettünk a tények és a liberális lapok.

Vas megye állami anyakönyvi kerületeinek beosztását a belügyminiszter már jóvá hagyta. Most az történt ezen megye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén, hogy Alsó- és Felső-Mesteri községek kérték, hogy ne a simonyi, hanem a kis-celli kerületbe osszák. Ez a két község a kis-köcski körjegyzőséghez, egyháziilag pedig Miskéhez, a protestánsok Dömölkhöz tartoznak s anyakönyvileg az 5 $\frac{1}{2}$ illetve 6 $\frac{1}{2}$ km.-nyire fekvő Simonyihoz osztották be őket.

A közigazgatási bizottság ülésen felmentették: ha a két község kérelmét teljesítik, mások is hasonló követelésekkel állnak elő és soha végleges tervezetünk nem lesz: maradjon tehát a mostani beosztás, az nagyon jó. De mások megint hangsúlyozták: a községek ismerik legjobban saját érdekeiket, kívánságaikat tekintetbe kell venni. Végül elnök szavazásra bocsátja a kérdést, és konstatálja, hogy a kérelem ellen 8-an, de mellette is 8-an állottak fel. Az elnök jobban tekintetbe vette a polgárság óhaját, mint a főrendiházi Herosztatesz és a kérelem teljesítése mellett döntött.

Nagy-Narda községnek nem tetszett, hogy a 6 km. távol Toronyhoz osztották be s ezért külön anyakönyvvezetői hivatalt kért. Ezt a kérelmet meg visszautasította a bizottság.

Hasonló elégületlenség az anyakönyvi kerületek beosztásával konstatálható az összes megyékben, a mi bizonyára annak a jele, hogy a beosztás felületesen, az egyes községek jogos, méltányos követeléseinek

zárókat, stb. Az ígéret szép szó és a jelen esetben már-már hatásonak is bizonyult. Az istenek tanácskoztak. És ime! ekkor Merkur. tolvaj a legjobb fajtából, hevesen protestált a kormányzat elvállalása iránt. Bizonyára szabályos, szép metszésű, valódi görög orrát fűltette rajtakapás esetén. Elég az hozzá, hogy a többi isten is lemondott szándékáról. Az ám, csak hogy a kérelmezők nem tájékoztak. „Az istenek pedig szabadulni akarván tőlük, meghagyták Hephaistosnak, hogy az arany és ezüst tripodoszkókból, melyeken ülve szoktak volt intézni az emberiség ügyét, haját, számtalan kisebbre olvassza föl, melyekre a görbeorrúak üljenek s kormányozzák a világot. A sok évi használat következtében az új tripodoszkó lába lekopott s csak kerek felső lapjuk maradt meg, melyet ma pénznek neveznek. De a görbe orruak le nem koptak volna a világ trónusáról. Nem hiába istenektől kapták.

Igy jött létre a csodakenet másik faja, melynek hatása is hitetlenül csodálatos. Fénye vakít, zavaros khaoszt, sötétséget teremt, melyben aztán hamis fényt liferál be. Csengésére táncra kerekedik a félvilág. Monopoliumot üz pálnival, hazafisággal egyaránt. Közvéleményt gyárt; ebből ócska ruhát s ócska ruhából elvet csinál a mamebukok számára. Holtakat (örkölesileg) támaszt s tesz nagyokká, dupla számból lángeszt, árulóbb, mamebukból szabadsághúst, olvasni, sőt még beszélni sem tudóbból fölvilágosultat, diplomatát, Veraból Petőfit alkot. Lelkiismeretből bagariabórt s bagariabórból lelkiismeretet a szabadelvűak számára, areből országutat egyes képviselők s miniszterek számára. De ki győzné elszámolni?

Valami azonban eddig még sem sikerült nekik. Bizalmasan megszöng: kutyából még nem csináltak szalonmát, ama bizonyos ismeretű jelüket még nem tudták eltüntetni. Mivelhogy pedig mindenáron egyformák akarnak lenni az emberiség más fajával, most ők vezeték orránál az emberiséget. És már-már meglátszik a hatás.

Csak tessék körül nézni.

Lovász Ferenc.

brüszk mellőzésével történt. Vajjon milyen alakban fog kiosonni ez az elégületlenség majd az életbeléptetés után? Majd akkor fogják látni a községek, mily terheket vetnek magukra, mert az anyakönyvvezetés dologi kiadásait minden község maga fedezi, s utóvégre az anyakönyvvezetőket is csak az adózó polgárok filléreiből fizeti az állam; látni fogják, mily utat kell tenniük az állami anyakönyvvezetőhöz a legnagyobb munkaidőben vagy a legrosszabb időjárás mellett is — kötszerez utat kell tenniük: mert az állami anyakönyvvezetésért vállalkozóknak megfizetkedni nem fognak.

Az állami anyakönyvekkel szoros kapcsolatban áll és tudvalevőleg egy időben történik a polgári házasság életbeléptetése. Már közöltük kivonatban az or. belügyminiszteri körrendelet tartalmát, mely szerint azon kijelölt anyakönyvvezetőket, kik a házasság kötésre alkalmatlanok, „kikre nézve értelmi képességek fogyatékos volta miatt aggály merülhet fel,“ avagy „a kiknek működése akár egyéniségek, akár a helyben létező viszonyoknál fogva vagy bármely más okból előreláthatólag a polgári házasság intézményének előnyére nem válnék“ vagy a szomszéd kerületek anyakönyvvezetőivel vagy addig és csakis a házasság kötésre vonatkozólag ujjakkal kell helyettesíteni.

A belügyminiszter rendeletének szóról szóra idézett fenti szavai már maguk is eléggé jellemzik az állami anyakönyvvezető kinevezésénél az állami közegek részéről tanusított frivol könnyelműséget. Tehát így néznek ki a papoknál megbízhatóbb, alkalmasabb anyakönyvvezetők!

Még egy másik körülményre is figyelemztetünk. A katolikus Vas megyének 13 kerületében akarják a katolikusokat az anyakönyvvezetés és házasságkötés dolgában oly férfiak elé kényszeríteni, a kik a protestáns felekezetek tényleges szolgálatában állanak és a prot. lelkészeket sok esetben a templomban is helyettesítik.

Hová sülyedünk még mi katolikusok?! De most már tartózkodunk minden megjegyzéstől és átadjuk a szót a kormány minden szándékairól és terveiről rendszerint jól értesült „Politikai Hetiszemlé“nek. Az idézett lap az egyházipolitikai törvények életbeléptetéséről ezket írja:

„A bürokratizmus ennélfogva ujjból igen nagy és jelentékeny szaporulatot mutat, a mennyiben az egyházipolitikai törvények végrehajtása új hivatalok felállítását, több mint 4000 anyakönyvvezető, valamint 30 felügyelő kinevezését, a belügyminiszteriumban egy külön szakosztály felállítását követeli és az állami költségvetésben évenként közel egy millió költségűt okoz. Ezenkívül számítható még az anyakönyvvezetéssel járó dologi kiadások terhe, mely az egyes községekre és a felekre esik, kik az állami anyakönyveket igénybe veszik.“ — Majd felvetve azt a kérdést, vajjon ezen új intézmények által valóban az államhatalom ereje növelkedik-e, vagy csupán a pártkormány hatalom, hogy a közhatalom időleges kezelőinek még több eszközök legyen az egyszer birtokukba került államhatalomban való megmaradásra, így nyilatkozik: „Az állami anyakönyvek életbeléptetésével a közigazgatás államosításának egy darab-

ját, egy részletét valósítjuk meg, még pedig a kinevezési rendszer behozatalával, a mennyiben a belügyminiszter a községek előjáróit (jegyzőit) állami tisztviselőkké nevezi ki az anyakönyvvezetés révén. Ezek a közigazgatási eljárárok tehát részben választott, részben kinevezett tisztviselőknak tekintendők.“

... És erre segítette a kormányt a muncipiális rendszert magának valló függetlenségi párt! Le ezzel a párttal, le a kormányval, le az egyházipolitikával!

BELFÖLD.

— **Katolikus kör.** A rádi kath. népkör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A választók összeírása.** Szombathelyről jelentik, hogy Vas megye választókerületeiben az idén szándékosan és jogtalanul hagyták ki a jövő évi választók lajstromából a kath. papokat. Ez a eudar eljárás önnönmagát bélyegzi meg! — Győről írják, hogy az ottani választók névsorába felvettek az idén 80 olyan vasuti altisztet és szolgát, kik az cenzust csak úgy érték el, hogy fizetésükhöz hozzácsatolták a lakbért. Az összeíró bizottság egyes tagjai tiltakoztak ez ellen, de a többség a kormány érdekében döntött. Különbén a helyzet ez időszerint olyan Győrött, hogy a néppárt inkább számíthat győzelemre, mint akár a szabadelvűek, akár a 48-as párt. Mint értesülünk, a két utóbbi párt kompromisszumra szándékozik lépni, hogy együttes erővel szállhasson síkra. Külön-külön semmiesetre sem bírnának a néppárttal, melynek tagjai egyre szaporodnak.

— **Az állami anyakönyvvezetés.** A belügyminiszternek az anyakönyvvezetők részére kiadott utasítása, a mely körülbelül 120 §-t tartalmaz, tulajdonképpen négy különböző rendelet összefoglalásából áll. A belügyminisztert ugyanis az a szempont vezette, hogy csak előnyül szolgál, ha az anyakönyvvezetők mindent, a mit tudniuk kell, egy utasításban találjanak meg és nem kell különféle rendeletek után kutatniok. A belügyminiszter utasítása a szorint négy főrészből áll. Az első és legterjedelmesebb az anyakönyvvezetésre vonatkozó általános meghatározásokról szól, valamint egyéb utasításokról a születési és halálozási anyakönyvvezetést illetőleg. A második rész az anyakönyvek kijavításának közigazgatási uton követendő eljárását, a harmadik rész az elveszett anyakönyvek pótlására vonatkozó eljárást határozza meg és végül a negyedik rész a katonaszerzési és statisztikai célokra szükséges adatokat sorolja fel. — Ezeket olvassuk a kormányparti lapokban. Mi csak azt találjuk furcsának, hogy az életbeléptetési rendelet vagy négysszer terjedelmesebb, mint maga a roppant egyszerűnek és érthetőnek hirdetett törvény.

— Cziráky Béla gróf lemondása

A liberális lapok diadalmasan jelentik a magyar delegáció körében állítólag elterjedt azon hírt, hogy az „ultramontan“ Cziráky Béla gróf külügyi osztályfőnök megválni készül állásától. A kormányparti lapok a liberalizmus diadalát látják ebben, mi azonban másképpen vagyunk értesülve. A király Cziráky Béla grófot a közelmult napokban a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki, a mi mindenesetre annak a jele, hogy a király teljesen méltányolja a hitéhez hű four érdemeit, az egyház, a haza és a külügyek körül. Nem tudjuk még, mi igaz van a Cziráky gróf visszalépéséről szóló hírben, de annyi tény, hogy ha Cziráky gróf lemond külügyi osztályfőnöki állását,

nlá veszik a belügyminiszteriumhoz felterjesztendő egyleti alapszabályokat.

— **Haas & Deutch Székesfejérvárot.** A minap irtunk a székesfejérvári liberális párt szervezkedéséről és akkor a zsidókkal egy követ fuvó Justh-féle kormánypártiak reánk fogták, hogy mi a főispánt rágalmazzuk. Hát imo egy eklatáns példája annak, hogy mi a liberális szervezkedésről jól vagyunk informálva. Egy konzorcium van alakulóban, mely a Számmer Imre-féle könyvnyomdát és a „Szabadság” könyvnyomdát akarja összevásárolni és itt Székesfejérvárot egy zsidó-liberális politikai napilapot alapítani, melynek előfizetési ára 6 frt lenne. A konzorcium tagjai Fiáth Miklós báró főispán lakásán tegnap délelőtt és délután értekezletet tartottak, melyen meghallgatták a bpesti könyvnyomda részvényszeresület kiküldöttének szakértői bírálatát, a ki Falk Zsigmond igazgató megbízásából járt és a Számmer Imre-féle nyomdát 18,000 frtért átvehetőnek mondta, a „Szabadság” könyvnyomdáját pedig 2000 frtra becsülte. Az értekezleten részt vettek még Tóth Aladár országyűlési képviselő, a ki állítólag 10,000 frttal járul a konzorcium tőkájéhez, Zelei Imre városi virilista, nyomdatulajdonos és főszerkesztő, Gily Ede szül. román kath., a „Szabadság” felelős szerkesztője és ifj. Szécsi Imre nevű urak, valamint még két másik ur, kiknek nevét tudósítónknak nem sikerült kiutódnia. A társaságra láthatólag jó benyomást tett, hogy a vállalat megfelelő anyagi haszonnal is fog járni.

— **Esküvő.** *Schaumann* Emil adótszít tegnap d. e. 1/2, 12 órakor vezette oltárhoz özv. *Csokonai* Sándorné leányát, Rózsikát. Násznagyk voltak *Lipp* Agoston és *Orbán* Imre adótszít; nyoszoló lányok: *Csokonai* Mariska és *Lipp* Erzsike kisaszszonyok; vőfélyek: *Hekele* István adótszít és *Csokonai* Béla. Esküvő után az ifjú pár a násznóppal együtt a szállóhegyre hajtatott, hol a reggeli órákig igen kedélyesen töltötték az időt.

— **Az új-magyarok nemessége.** A hatvani Deutchok, megyeri Krauszok, buzsiái Eisenstádtterek, budai Schosbergerek nyulbőrös ősökben bővelkedő „arisztokraciája” egy új taggal szaporodott. A király Bischitz Dávid nagybirtokosnak és törvényes utódainak, tekintettel a közélet és a jótékonyág körül szerzett érdemeire a magyar nemességet „hevesi” előnévvel adományozta. Eszünk ágában sincs kétségbe vonni, hogy „hevesi” Bischitz Dávid igen jóra való uri ember, és hogy neje is — Hirsch báró pénzével — szép műkölést fejt ki a jótékonyág mezején. Csak azon ütközünk meg, hogy az összes zsidó lapok most egyszerre „fényes” kitüntetését látnak a nemesi rang adományozásában, holott ugyanezek a lapok más alkalmakkor hamisítatlan demokrata elvöket vallanak és a mikor csak lehet, a legválogatottabb gyalázásokkal illetik Magyarországot és nemességét. Hja, most zsidóról van szó, egy új-magyarról, a kik Wallacics miniszter piramidális állítása szerint a legjobb hazafiak, a kiktől egész Magyarország függ. A zsidók már teremtetek Új-Magyarországot, melynek új-magyarjai ök. Ugy látszik, új-magyar-zsidó nemességet is akarnak teremteni. Kegközelebb, mint halljuk, a Haas & Deutch cég főnöke kapja meg a nemességet. Rá is szolgált búcsúban! — Különben hevesi Bischitz Dávid fejérmegyei, mert Sárbogárdon született 1811-ben.

— **Egy városi bizottsági tag halála.** Öszinte részvételt jelentjük, hogy Liszits István városi bizottsági tag f. hó 15-én este 9 órakor hosszas szenvedés s a háldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után életének 72-ik évében jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemet ma d. u. 6 órakor helyezték örök nyugalomra a város nagy részvéte mellett a „Kálvária”-ról nevezett felsővárosi temetőben. Az elhunytat

özvegye, fia, unokái s rokonai gyászolják. Ö. v. f. n.

— **Táncmulatság.** A székesfejérvári I. polgári betegsegélyző és temetkezési pénztár f. évi július hó 7-én saját pénztára javára a Lerf-féle rózsás kertben zártkörű táncvigalmat rendez, melyre ez uton is meghívja a közönséget. A mulatság este 8 órakor kezdődik.

— **Az a bizonyos relytélyes-ügy.** Szemennyei Zsuzsannát f. hó 15-én d. u. mint azt már megirtuk, másodsor is exhumálták. Dr. Pertik Ottó a budapesti körbonetani intézet főnöke dr. Bierbauer Viktor kerületi orvos segédkezelésével felboncolta újra a hullást s mint biztos forrásból értesülünk, megállapította, hogy az öngyilkosság ki van zárva s így a leány életét feltétlenül gyilkos kéz oltotta ki. A sörét ugyanis nem alulról felfelé hatolt a leány mellébe, hanem egyenesen ment rajta keresztül, a mi, ha a leány öngyilkos lett volna, nem történhetett volna meg. Dr. Pertik írásbeli szakvéleményét rövid időn belül beterjeszti a törvényszékhez, a mi bizonyára lényeges fordulatot ad a soká vadudó Antal-ügynek.

— **Egy csendőrszázados áthelyezése.** Dombrádi Nagy Gyula csendőrszázados Székesfejérvárról Zala-Egerszegre helyezték át.

— **Vasutasok mulatsága.** A vasuti tisztikar tegnapi tervezett mulatsága a kellemetlen időjárás miatt, f. hó 20-ára esütörtök d. u. 5 órára hallasztotta. Ellenben a tekéző-versenyit tegnap délután befeljezték. A legjobb dobok között 23 drb. esinos nyereménytárgyat osztottak ki. Az első díjakat Schilban János fűtőházi főnök, Sáy Rudolf hadnagy, Ruff főhadnagy és Thomka gépészmérnök nyerték el.

— **Bányaleszakadás.** Várpalotán a kösenbánya leszakadt és három munkást maga alá temetett, azonban az ott dolgozó többi munkásnak sikerült még idejekorán őket a halál torkából kiragadni. Mindahárom munkás lábtörést szenvedett.

— **Vadászterület bérbeadása.** Csákszerű közleg vadászterületét perbeadja. A bérleti árverés július hó 1-én d. e. 10 órakor fog Csákszerűben a község házában megtartatni.

— **Székesfejérvár anyakönyvi felügyelőt kap.** A hivatalos lap tegnapi száma közli az általunk már jelentett belügyminiszteri pályázatot az anyakönyvi felügyelői állásokra. Ezen pályázat szerint Fejér, Veszprém és Komárom megyék, továbbá Székesfejérvár és Komárom törvényhatósági városok egy felügyelő alá kerülnek, a kinek székhelye Székesfejérvár lesz. Gratulálunk az úskoronázó városnak!

* **A gleichenbergi és wörishofeni kura együttesen feltalálható Gödöllőn.** Mellbetegek, gége- légcsőbántalmazottak, szivbajosok, idegesek stb. a legkiválóbb specialis orvosi szakkezelésben részesülnek a gödöllői r. gyógyintézetben (isaszegi utca 68. szám). Ugyancsak Gödöllőn vizkura is berendezett, melyben *Kneipp* Sebestyén plébános urnak 3 éven át volt egyik legügyesebb segéde végzi a különféle vizaplikációkat. Betegek szép számmal vannak s a napokban több lelkész ur is váratik Gödöllőre.

— **Modern büntetés.** Közöltük annak idején, hogy a verebi postamesternek levél-titok megértése miatt állását felfüggesztették. Most, — mint ottani levelezőnk írja, az ügy újabb fordulatot vett, a mennyiben a felfüggesztett postamesternek hasonló minőségben Pákozdra neveztetett ki a közönség nem kis megbotránkozására. Hát ez bizony furcsa dolog! Mert a postamesternek vagy elkövette a vétségét vagy nem; ha elkövette,

akkor az áthelyezés nem büntetés, ha nem követte el, akkor miért nem hagyta Verobent? Talán nagy a protekciója?!

— **A feleségére lött.** Seregélyesről írják, hogy ott tegnap délután Bátor Mihály nevű földműves részeg fővel vadászfegyverével a feleségére lött, a golyó azonban nem talált. Mivel Bátorinak nem volt fegyvertartási engedélye, a csendőrség a fegyvert elkobozta. Bátor már ma a kir. ügyészség börtönében ül, de tettét tagadja és azt mondja, hogy csak a levegőbe akart lönni.

— **Korán kezdtek.** Az észeki születésű 16 éves Seffer Pál, a székesfejérvári születésű 15 éves Feik Ferenc és öccse hódolva a kor szemlének, tolvaj-konzorciummá alakultak és egész sorozat zsebtolvajlást vittek véghez a budapesti állatkertben, de a rendőrség végre is megcsipte az ambiciózus trüfiumot, melynek legutóbbi tette az volt, hogy kicsenték egy hölgy zsebéből annak pénztárcáját, mely több tízes bankotát és aprópénzt tartalmazott.

— **Véres verekedés.** Seregélyesi levelezőnk írja, hogy ott f. hó 15-én délelőtt 10 óratájban *Bialek* (Balek) Sándor *Báranyos* Sándorral verekedés közben oly sebeket ejtett, hogy felgyógyulása egyelőre nem is remélhető. *Keczdán* Izidor vizsgálóbíró tegnap délután a helyszínén megjelent s megtartotta az előleges vizsgálatot.

— **Öngyilkosság.** Várpalotai levelezőnk írja, hogy ott Ványó János Mária nevű 14 éves leánya, a ki *Biszterezky* Dezső várpalotai fűszerkereskedőnél volt alkalmazva, f. hó 15-én délután öngyilkossági szándékból gyufaoldatot ivott s még az nap este meg is halt. Mint hírlik, a leányt boldogtalan szerelmi viszonya kergette a halálba.

— **Dunából kifogott hulla.** Dunapentele község határában a napokban *Pintér* József ottani lakos a Dunából egy 50-60 évesnek látszó ismeretlen férfi hulláját kifogta. Öltözéteiről ítélve az öngyilkos az iparos osztályhoz tartozott. Zsebében 3 frt 35 kr. készpénst s egy kétágu zsebkést találtak.

Irodalom és Művészet.

— **A Magyar Szemle** f. évi 24. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Barlanglakók tüzhelyénél. Echo-tól. — A hol a királyné nyaralni fog (III. IV.) Tarczai Györgytől. — Miért vagyok én... (Költemény) Kampis Jánostól. — Lóvásár Szófiában. Latkóczy Mihálytól. — Hajdan és most (Költemény). D. M.-től. — A kölesünkért. Erdély Gyulától. — A két öreg. Daudet Alfonzról. — A milói Vénusz (Folytatás). Bodor Elektől és Cipriántól. — Nemzeti Színház („Rabagas.”) Hoffmann Sándortól. — Hétről-hétre (Tárca). Tankrédtől. — Irodalom és művészet. — Szerkesztői üzenetek. — Melegen ajánljuk ezen egyetlen, kifogástalan kath. szellemben szerkesztett szép-irodalmi folyóiratot olvasóink figyelmébe. Szerkesztői lovag Kaczvinsky Lajos és Kaposi József, előfizetési ára egy évre 6 frt, kiadóhivatala Budapest, Uj-utca 14.

— **Megjelentek.** *Egri Egyházmegyei Közlöny* f. évi 12-ik száma érdekes cikkeivel a bölcseletet, teologia, egyházi művészet és tanügy teréről. Szerkesztő dr. Bóka János Egerben, előfizetési ára évi 2 frt. — *A Katholikus Tanügy* (Szerkesztő dr. Komlóssy Ferenc kanonok Esztergomban), legutóbbi száma a tanév végéről, a kath. néptanítóról és tanítótársadalmi köllékeiről cikkekkel igen érdekesen. Előfizetési ára évi 2 frt. — *Az Évszak* c. divatlap f. évi 12-ik füzeté a szokott gazdag tartalommal jelent meg, érdekesen, szakszerűen és illusztrációkkal magyarázva a legújabb női divatokat. *Az Évszak*-ot Fáy nő-Hentaller Mária szerkeszti ügyesen és szakértelműen. Előfizetési ára negydekre 1 frt 60 kr., kiadóhivatal Budapest, Dorottya-utca 2.

Közgazdaság.

A gazdakongresszus és a hitelügy rendezése.

A „Fejérmegyei Napló“ 1895 év június 8-iki (72-ik) számában a Közgazdaság rovatában Zichy Nándor grófnak „A gazdakongresszus és a hitelügy rendezése“ című cikke kiegészítésül, még a következőket emlitem:

Minden magyar ember büszkeséggel tekint saját hazája fővárosára, mindnyájan örülnek Budapest fellendülésének, — de igazságtalan, ha ez a vidék megkáróztatásával történik. Nálunk a főváros érdekében számos oly törvény hozatott, mely határozottan a vidék kárára vált.

Igy történt, hogy a hitelügyek is részint szándékosan, részint az események következtében a fővárosban központosítottak és ez változni nem fog, míg a hitelügyre vonatkozó néhány lényeges törvény létre nem jön.

Hazánkban 1867 óta igen sok pénzügyintézet, nevezetesen vidéki takarékpénztár alakult. A liberalizmus ezeknek korlátlan szabadságot engedett, cimeres liberális helyi nagyságok foglalták el a takarékpénztárak tisztsegeit, a kik aztán sok-sok esetben visszaéltek, az örizefűkre bízott pénzzel s spekulációkba, legtöbbször fővárosi börze-spekulációkba bocsátkoztak. Ilyenformán a pénz a vidékekről a fővárosba költözött, ott központosított és elspekuláltatott. Milliók elvesztek, a vidék népe elszegényedett, a takarékpénztártól elijed, — mint mindenben, ugy ebben is a liberalizmus a vidéki nép átkává vált.

Mai nap, bár a vidéken kevés az oly ember, kinek betevő pénze lenne, alig találkozik valaki, aki megtakarított garasait vidéki takarékpénztárakra bírná, hanem inkább maga uszoráskodik vele, vagy a fővárosi pénzügyintézetnél helyezi el. Inné van a hitelviszonyok és pénzeknek a fővárosban való összpontosítása. — A vidéki takarékpénztárak jobbadán mindenütt igen gyöngén állanak, a fővárosból nyert hitellel táplálkoznak, rendszeren kis összegeket váltóra, rövid időre, uszora-kamatra kölcsönöznek és ez halála a gazdaföldmivésnek.

Szóval a vidéki takarékpénztárak és egyéb pénzügyintézetek iránt megrendült a bizalom s ezt a bizalmat helyreállítani a gazdasági kongresszusnak és néppártnak a feladata, hogy bárki is pénzt minden kétely nélkül bármely vidéki takarékpénztárra bízassa, anélkül, hogy félnie kellene, hogy a takarékpénztár vagy pénzügyintézet valaha megbukhatnék, és ő így elhelyezett pénzt elveszithetné.

E cél elérésére okvetlenül szükséges a takarékpénztárakat és pénzügyintézeteket a tőkével való visszaéléseket reformáló és szabályozó törvény megalkotása. Hogy mi legyen a törvény tartalma, arról majd máskor.

De most jön az ellentét.

Magyarország egészen földmivelő ország, népe boldogsága és az állam boldogsága a földmivélés minden ágának felvirágzásától függ. A liberális párt és kormány több mind egynegyed század óta a takarékpénztárak bukását, a vidéki

hitelügy és földmivélés pangását látja, — és nem intézkedett, — de intézkedni nem is fog. Az állami költségvetést évenként 6 hónapra állítja tárgyalja, de nincs ideje az oly bonyolódott agrárius kérdések tárgyalására, mint melyeknek keretét a gazdakongresszus kijelölte. A kormány nem fog ezen a téren cselekedni, mert a takarékpénztárak a liberálisizmus esernyője alatt a korlátlan fruktifikációs szabadságot élvezik s a vidéken a liberális kormány legerősebb támaszai és kortesei.

Ily körülmények között a néppártot és a független gazdákat illeti az érdem, hogy az oly rég elhanyagolt agrárius kérdést minden járulékaival együtt felszínre hozta, a gazdakongresszust létre hozták. Most már a választóktól függ, hogy bizalmukkal a néppártot megajándékozzák, mely az agrárius kérdések megoldásán első sorban működni fog.

*Bezethy István
ügyvéd.*

— **Az alföldi szocializmus.** Hogy az alföldi szocializmust nem a nyomor, a munkahiány okozta, hanem a felforgatás, a zavarosban való halászás vágya, annak oktatás bizonyítékát szolgáltatja a következő eset: A hódmezővásárhelyi gazdasági egyesület felszólította a munkásokat, az aratási részes munkálatoknak idejekorán való elvállalására, nehogy idegen munkásokat kelljen felfogadniok. A munkások eleinte vonakodtak, de később, titkos összejöveteleken elhatározták, hogy elvállalják a munkát, s az aratás beállításával három napig dolgozni is fognak, de aztán egyszerre félbeszakítják a munkát és sztrájkolnak. Furfangos tervök sikerültét azzal is akarják biztosítani, hogy legutóbb a munkások nevében Czeglédi Imre, Szilágyi Imre és Vankó Albert körvényt nyújtottak be a belügyminiszterhez, melyben kéri, hogy tiltsa meg a hódmezővásárhelyi gazdáknak idegen munkások felfogadását. Ily körülmények közt a gazdák természetesen aggódva néznek az aratás elé.

— **A valuta.** Bécsből felhivatalosan jelentik: „A magyar és osztrák pénzügyminiszterium szakelőadói szombaton Bécsben több óráig tartó tanácskozást folytattak, amelyen elsősorban az éremveretés programját, illetőleg azon 20 és 10 koronás aranyok, továbbá azon egykoronások, nickel és bronzpénzek számát beszélték meg, melyek a jövő évben Ausztriában és Magyarországon veretessenek. A kormányoknak erre vonatkozó végleges határozatai őszszel a jövő évi előirányzat beterjesztése alkalmával fognak az országgyűlésnek tudomására hozatni. A kreniczi pénzverdében immár mindazon öszszegok kiverettek, amelyek Magyarországon a valutaszabályozás céljaira vannak kötve, és így most már az aranykészleteinek még csak azon része lesz kiverendő, amelyet az Osztrák Magyar Bank Magyarországon szokott kiveretni, vagy oly aranyrudak, a melyeket magánosok adnak

át neki ily célból. A szakelőadók ezenkívül a bankszabadalom megújításának kérdéséről is megkezdtek a tanácskozásokat. Rendkívül sajnálatos dolog, hogy a legmagasabb várakozásokat is megközelítő kedvező alakításai az általános pénzügyi helyzetnek és valuta-viszonyoknak jelenleg nem aknázzható ki a valutaszabályozási aktív gyorsabb keresztülvitele érdekében. Ausztria politikai viszonyai egy ily akciónak minden esetre utjában állanak.“

— **Hamis huszfilléresek.** Mióta az új pénzék forgalomba kerültek, egyes ismeretlen pénzhamisítók sorra kísérletet tesznek hamis új pénzekkel. A koronákat, tízfilléreket már megpróbálták, most újabban a huszfilléreket meghamisításával foglalkoznak s a hatóságok már egész csomót fedeztek föl, melyek ugy a fővárosban, mint vidéken nagy forgalomban vannak. A hamisítók különösen olyan helyeken adnak túl hamisítványaik, a hol nagy a pénzforgalom. A hamis huszfilléreket kereskedelmi útból, öntés útján készítik, magyar vetűtek 1893. évszámmal. A hamisítványokat leginkább arról lehet megismerni, hogy színük szürke, rajuk elmosódott a delej iránt közömbösök. Hogy a hamisítványok melyik vidékről kerülnek ki, nem lehet tudni, mert mindenütt egyformán vannak elterjedve, hanem a hatóságok erőlyesen nyomozzák a pénzhamisítókát.

— **A kőbányai sertésvész** napról napra csökken. Pénteken 380, szombatdélég 150 sertés hullott el. A sertésszálásokat erőlyesen dezinficiálják: Bethlen András gróf Tordamegye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy a földmivélésügyi miniszterium decentralizálni fogja a kőbányai sertésvész és e célból Debrecen, Nagyváradot, Szegedet és Erdély egyik városát vette tervbe. Hát Győr hol marad?

— **Új gyorsvonat Bécs és Budapest között.** A magyar kir. államasvutak legközelebbi menetrendjében, értesülésünk szerint, egy új gyorsvonat fog felvétetni, mely Bécs és Budapest közt és viszont három és fél órányi idő alatt fog közlekedni. A gyorsvonat egyike lesz a leggyorsabbaknak, mely közép-európai vonalokon közlekedik.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása). Különösen kölcselősek voltak e héten nagy kereslete, de azért muharmag és korai tengeri-félék is meglehetősen fogytak. Megjegyzendő azonban, hogy e két magféléből már csak csekély készletek vannak.

Jegyzéseink nyersáruért 100 kilonkint Budapestén:

Lucerna	48—52	frt
Vörös lőhere	66—70	frt
Mucarmag	25—	frt

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészességgel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-tet, de uton-utfélen pellengérré állítja hitünket és arcu verit katolikus hit-elveinket.

B. J. Csáktornya. Köszönettel vettük, A mulikori ma jött. Ügyünkben levél ment igen illetékes helyre. — K. P. Helyben. Tudtuk mi már a sajnálatos eset óta, hogy az áthelyezés már csak rövid idő kérdése. Akkor fogadatlán prókatorok megcáfolták és most kislú, hogy nekünk akkor is igazunk volt. — Aldor A. urnak, Uj-Pest. Legközelebbi cikk helyett apróságokat kérünk. —

PAMUT

minden számban és minden színben, török-vörös, gyémánt-fekete, sötét-kék, festése kitűnő, lugban is mosható, fonal és cernában kapható. Minden helyen csakis egy versenyekeppessé váló vevőnek szállítja *Stampf Márton* gyáros Imstben (Tirol) alapított 1843-ban. — Nagyobb fogyasztók előnyben részesülnek, — Levelezés németül kéretik.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdája gyorssajtóin Székesfejérvárott.